

Talousarvion laadinta vuodelle 2021

Kuntastrategia ja taloudelliset tavoitteet

Joutsan valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian vuosille 2020-2025. Kuntastrategian missiona on järjestää hyvät palvelut, luoda yrittäjille mahdollisuus menestyä sekä huolehtia ihmisistä ja ympäristöstä. Visiona on hyvinvoiva ja uudistuva maaseutukunta. Toiminnallisissa mittareissa on tavoitteiksi asetettu ylijäämäiset tilinpäätökset ja vakavaraisuus. Konsernin osalta tavoitteena on vahva omistajaohjaus, tarkoituksenmukainen omaisuudenhallinta, taloudellinen kuri sekä kohtuullinen lainakanta.

Tämän saavuttamiseksi kunnan omaisuutta on hoidettava huolellisesti ja tuottavasti pitkän aikavälin tavoitteet mielessä, jotta voimme säilyttää hyvän palvelutasomme ja huolehtia alueemme ihmisistä.

Talousarvion laadinnan lähtökohta

Koronapandemia on aiheuttanut poikkeuksellisen tilanteen kuntatalouden osalta. Bruttokansantuotteen odotetaan laskevan kuluvana vuonna reilu 7 % ja kasvavan noin 1 %:n ensi vuonna. Kunnan tulorahoitus on notkahtanut hetkellisesti verotulojen osalta ja tuleviin ennusteisiin liittyy suurta epävarmuutta, sillä ei tiedetä poikkeustilanteen kestoa. Verotulojen vähentymisen taustalla on työttömyyden kasvu ja yritysten taloudellisten tilanteiden heikentyminen, mikä toisaalta on osoittamassa jo elpymisen merkkejä.

Vuoden 2020 osalta valtion päätösten myötä Joutsa kunnalle kompensoituu menetettyjä verotuloja noin 1,28 miljoonaa euroa valtionosuuksina, sekä yhteisöverona. Näiden myötä näyttää kuluvan vuoden talous toteutuvan odotettua paremmin ja odotettavissa on talousarvion alittuminen. Kunnan talouden voidaan nähdä olevan tällä hetkellä vakaalla pohjalla, mutta talouden seurantaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Osa kuluvan vuoden valtionavuiosta on leikkauksia ensi vuoden osuuksista. Tämän myötä vuoden 2021 valtionosuudet ovat heikentymässä, sekä ennen kriisiä odotetut verotulojen kasvuennusteet jäävät toteutumatta. Tämänhetkisen näkymän mukaan verotulot ja valtionosuudet ovat pysymässä vuoden 2020 tasolla. Kuitenkin kunta-alalle on tulossa palkankorotuksia, sekä valtiohallinnon päättämiä palvelutason muutoksia kuten hoitajamitoitus ja oppivelvollisuuden pidentäminen, mitkä tulevat lisäämään kunnan menoja. Valtionvarainministeriö arvioi kuntatalouden toimintamenojen kasvavan 2,4 prosenttia vuodelle 2021, mikäli koronapandemian vaatimat lisäpanostukset poistuvat.

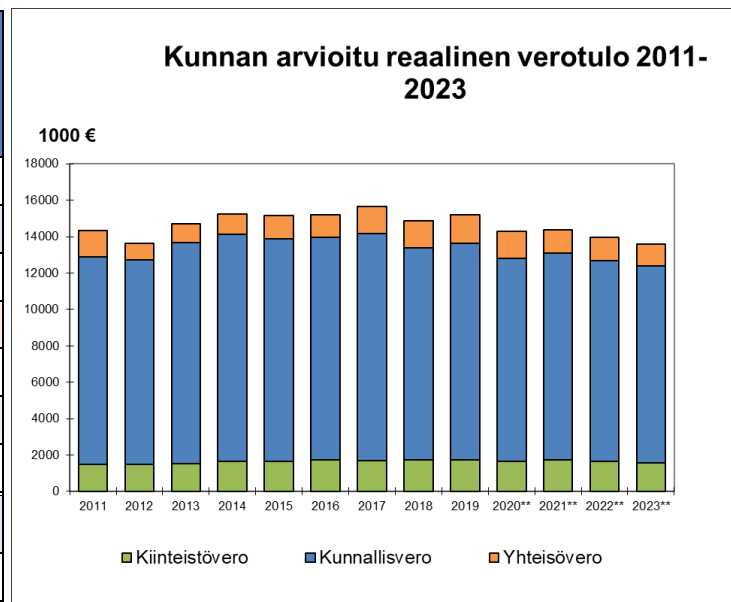
Valtionsuudet

Kuntaliitto on julkaissut ennakkotiedot valtionsuuksista vuodelle 2021. Ennakkolaskelmien mukaan valtionsuudet olisivat Joutsassa 15 873 079 euroa, missä olisi laskua kuluvaan vuoteen 431 790 euroa, eli 2,6 %. Laskua selittää verotulojen maksun lykkäysmenettely ja valtion peruspalvelujen valtionsuuksien tukipaketti vuodelle 2020. Vuoden 2021 osalta valtio ei ole päättänyt ylimääräisistä lisäyksistä valtionsuuksiin.

Verotulot

Kuntaliiton julkaisemassa verokehikossa on nähtävissä vuoden 2020 verotulojen notkahdus. Vuodelle 2021 heijastuu vielä kriisin vaikutukset ja ennakkolaskelmat eivät huomioi mahdollista toista aaltoa. Kuluvan vuoden talousarvioon nähden vuoden 2020 ennuste on heikentynyt 961 000 euroa ja vuoden 2021 osalta 779 000 euroa. Laskelmissa ei ole huomioituna käynnissä olevaan kiinteistöveroselvitystä, jonka avulla tavoitellaan noin 150 000 euron kiinteistöveron kasvua.

Yhteenveto					
TILIVUOSI	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
Verolaji					
Kunnallisvero	12 176	11 612	12 085	12 011	12 211
<i>Muutos %</i>	4,3	-4,6	4,1	-0,6	1,7
Yhteisövero	1 618	1 539	1 388	1 366	1 390
<i>Muutos %</i>	9,7	-4,9	-9,8	-1,6	1,8
Kiinteistövero	1 776	1 729	1 836	1 782	1 782
<i>Muutos %</i>	1,2	-2,6	6,2	-3,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	15 570	14 880	15 309	15 158	15 383
<i>Muutos %</i>	4,5	-4,4	2,9	-1,0	1,5

Palkat

Uusi virka- ja työehtosopimus on solmittu vuosille 2020-2021. Sopimuskauden ensimmäinen yleiskorotus tehdään 1.8.2020 ja korotuksen suuruus on 26 euroa, kuitenkin vähintään 1,22 %. Toinen yleiskorotus astuu voimaan 1.4.2021 suuruudeltaan 1,00 %, sekä 1.4.2021 toteutuu 0,8 % järjestelyerä. SOTE -alan oman sopimuksen on tarkoitus astua voimaan 1.9.2021, minkä kustannukset ovat avoimena tällä hetkellä.

Vuoden 2020 osalta palkkakulujen kasvun vaikutus on noin 0,4 % ja vuoden 2021 palkkakulut tulevat kasvamaan noin 1,4 % kokonaisuudessaan. 2021 vuoden palkkakustannuksien budjetoinnissa on hyvä huomioida 1.8.2020 yleiskorotuksen (1,00 %) vaikutus.

Henkilöstömäärärahat budjetoidaan siten, että henkilöstön määrä ei lisäännä, ellei sille ole toiminnallista perustetta. Eläköitymisten sekä irtisanoutumisten yhteydessä vapautuvien vakanssien tarpeellisuus arvioidaan tapauskohtaisesti.

Henkilöstösivukulut

Palkkojen sivukulut ajetaan keskitetysti talousarvion laadinnassa kirjanpito-ohjelmaan kirjanpitäjän toimesta. Eläkemenoperusteiset maksut budjetoidaan kertomalla vuoden 2020 luku ennakkomaksun luvulla 1,05. Tarkemmat työnantajakohtaiset kohtaiset ennusteet julkaistaan lokakuun aikana. Muut sivukulut vuoden 2020 tason mukaisesti.

Investoinnit

Investointien osalta noudatetaan teknisen osaston laatimaa investointisuunnitelmaa, jota voidaan päivittää tulevalle vuodelle maltillisin muutoksin. Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8.409,40 euroa kirjataan käyttötalouteen.

Laadinta

Talousarvion laadinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota talousarviolukujen todenmukaisuuteen. Hallintokuntien tulee analysoida toimintaansa kahden edellisen vuoden tilinpäätökseen, sekä kuluvan vuoden toteuman ennusteeseen ja huomioida hallintokunnittain käydyt käyttötalouden menojen painopistealueet. Palkkoihin varataan edellä mainitut korotukset.

Kesäkuun aikana on käyty hallintokohtaisia neuvotteluita käyttötalouden menojen osalta ja sovittu osastopäälliköiden kanssa kohdistettuja painopisteitä talousarvion laadinnan osalta. Toimintatulojen osalta käydään tarkastelu osastopäälliköiden kanssa kesän 2020 aikana.

Talousarvion pohjan antaa talous- ja hallintojohtaja hallintokunnille. Hallintokuntien vastuulla on syöttää talousarvioluvut kirjanpidon järjestelmään, määrittellä keskeiset tunnusluvut, sekä tavoitteet muiden tekstiosuuksien ohella. Tekstiosuuksissa kirjoitetaan käsiteltävät asiat lyhyesti. Kirjanpitäjän toimesta täydennetään määräraha-aulukot ja ajetaan palkkojen sivukulut. Investoinnit tulee käsitellä varhaisessa vaiheessa talousarviota valmistellessa, jotta niistä koituvat tarvittavat muutokset keretään tekemään ajoissa. Mikäli hallinnonaloilla tapahtuu muutoksia talousarvion myöhäisessä valmisteluvaiheessa, tulee niistä informoida kirjanpitäjää ja talous- ja hallintojohtajaa.

Kuntastrategian tulee olla osa talousarviota ja strategiasta johdetaan jokaiselle hallinnonalalle 3-5 kärkitavoitetta ja -toimenpidettä talousarviovuodelle. Tavoitteiden lisäksi hallinnonalat määrittävät toiminnalleen kriittiset tunnusluvut. Näiden seurantaan kiinnitetään erityistä huomiota ja niiden tehtävä on antaa päätöksenteon tueksi riittävää tietoa vastualueen talouden ja toiminnan kehityksestä.

Aikataulu

- Elo - Syyskuu talousarvioesitykset lautakunnittain
- 21.9 Valtuustoseminaari
- 12.10 Veroprosentit kunnanhallitus
- 26.10 Veroprosentit valtuusto
- Loka-marraskuu talousarvion käsittely osastoittain kunnanhallituksen
- 9.11 Valtuustoseminaari
- 30.11 Talousarvion käsittely, kunnanhallitus
- 14.12 Talousarvion hyväksyminen, valtuusto

Talous- ja hallintojohtaja

Antti-Pekka Hokkanen